

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Concubinato. Cap. XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

Adulter: c. c. 12. Ricc. in Collect. decis. 184. par. 1. Clar. in §. Pornicatio ver. inter Mulieres.

S V M M A R I V M.

- 1 Concubinitus crimen est merè ecclesiasticum.
- 2 Clericorum concubina à Iudice ecclesiastico puniuntur.
- 3 Qua pœna plebendi sint Concubinarij.
- 4 An possit ordinarius concubinarios pœnis pecuniarijs punire.
- 5 Clerici pro simplici incontinentia qualiter plebentur.
- 6 An requiratur trina monitio, si Concubinitus sit publicus.
- 7 Concubinitus qualiter probetur.
- 8 An concubinarius sit eo ipso suspensus.
- 9 An valeat donatio à Clerico facta concubina.

CAP. XXIX.

De Concubinitu.

I Concubinitus dicitur, quando quis ita domi retinet mulierem ac si esset eius vxor, vel qui eam extradomum retinet, & cum illa habet assiduam consuetudinem *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 318. & par. 4. ref. 554. & in collect. dec. 684. par. 3. Bonacin. de censur. in partic. disp. 3. q. 7. par. 4. num. 1.*

Hoc crimen est merè ecclesiasticum, quia illud tantum ab ecclesia prohibetur, nemo blandiatur 32. q. 4. *Abb. in cap. cum sit ge-*

nerale num. 25. de for. compet. Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 21. num. 37. Vulp. in Prax. iudic. for. eccles. cap. 28. num. 3. & cap. 41. nu. 51. Megal. in ver. concubinitus nu. 10. & hanc esse communem opinionem, & consuetudine approbatam dicit Clar. in §. fornicatio vers. & in primis quæro: quicquid dicit Azon. par. 2. lib. 3. cap. 53. q. 2. quem refert, & sequitur Dian. par. 1. tr. 2. ref. 88. & par. 5. tr. 1. ref. 10 in fin.

Vnde mulier de copula habitata cum clerico à Iudice laico puniri nequaquam potest, sed ecclesiastico foro priuatiuè subiacet *glos. in cap. eos qui dist. 32. Anchar. cons. 196. num. 4. & 5. Decian. tom. 1. tr. crimin. lib. 4. cap. 26. n. 25. & tom. 2. lib. 6. cap. 21. nu. 37. Boff. in tit. de Coit. damnat. & punib. nu. 16. & 18. Bellett. disquis. cleric. tit. de fauor. cleric. real. §. 1. num. 49. Gar de Grass. de effect. cleric. eff. 1. n. 181. & licet præfati DD. contrarium dicant, quando clerici concubina esse tnotoria, & publica, alij tamen tenent, quod etiam in hoc casu ab ecclesiastico tantum Iudice puniri debet, ita *Abb. in cap. cum sit generale num. 25. de for. compet. Feder. de Sen. cons. 167. num. 1. & 4. Mart. de iurisd. par. 4. cas. 44. num. 15. & seq. quorum opinionem veriorè existimo per tex. in c. quidam clerici 81. dist. & Cõcil. Trid. sess. 24. de ref. m. tr. cap. 8. vbi huiusmodi causæ ordinarijs demandantur, præsertim quia de iure ciuili concubinitus non punitur, ut constat ex toto tit. ff. de C. de concub. & ita in praxi seruatur, ut d. Boff. loco cit. nu. 11. Clar.**

ut supra, vbi dicunt, quod presbyterorum concubinæ in foro ecclesiastico puniuntur, quibus adde Bellett. loco cit. d. 9. 4. nu. 50. vbi etiam notat, quod huiusmodi concubinæ non ab alio Iudice quam ecclesiastico expelli possunt à domibus clericorum.

3 Quare de iure canonico laicus tenens concubinam punitur arbitrio Iudicis: clericus verò priuatur beneficio, & tenetur ad restituendum fructus perceptos iuxta communem opinionem, ut dicit Clar. in §. fornicatio vers. & in primis quæro. vltra infamiam, de qua in cap. infames 6. q. 1. & notat Vulp. in Prax. iudic. cap. 28. nu. 7.

Sed hodiè ex Concilio Tridentino Concubinarij post trinam ad monitionem excommunicantur: & mulieres similiter si ter admonitæ non paruerint, exilio multantur, ut in sess. 24. de refor. matr. c. 8. Clerici verò si à Superioribus moniti concubinas non eiecerint, tertia parte fructuum beneficiorum, seu pensionum ipso facto priuantur: & si secundæ monitioni adhuc non paruerint, fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensionum eo ipso amittunt, & à beneficiorum administratione suspenduntur. quod si ita suspensi eas non expellunt, tunc beneficijs, atque officijs, & pensionibus perpetuò priuandi sunt; & si postquam eas dimiserunt, intermissum confortium repetant, excommunicantur. Clerici verò beneficia, aut pensiones non habentes iuxta delicti qualitatem carceris pœna, sit-

sensione ab ordine, inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsq. modis iuxta sacros canones plectendi sunt, ut in sess. 25. de ref. cap. 14:

4 Obseruant tamen Doctores, quod potest ordinarius pœnis pecuniarijs, & alijs à iure communi, vel statuto Synodali infligendis concubinarios punire, ita Bellett. tit. de favor. cleric. real. d. 4. num. 48. & alij. & tunc non requiritur trina monitio, quia hæc tantum requiritur, quando ordinarius intendit ad sententiam excommunicationis procedere, ut declarauit Sac. Congreg. teste Dian. par. 1. tr. 2. ref. 88. & par. 5. tr. 1. ref. 10. Vulp. d. cap. 28. num. 9. & communem dicit Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 330. vbi addit, quod pœna pecuniaria debet esse moderata, ita, ut imponatur potius correctionis zelo, quam lucri cupiditate:

5 Obseruat 2. quod ea, quæ in dicto Concilio Tridentino contra clericos Concubinarios statuta sunt, habent etiam locum in simplici incontinentia Nau. conf. 1. de Cohabit. cleric. & mul. Vulp. d. cap. 28. num. 8. Bonacin. de Censur. in par. disp. 3. q. 7. pun. 4. num. 2. in fin. vbi id intelligit, quando simplex incontinentia coniuncta est cum familiaritate, & cõsuetudine huiusmodi mulierum, de quibus potest haberi suspicio.

6 Obseruant 3. quod requiritur trina monitio, etiam si Concubinatus sit publicus ut concubinarius priuari possit beneficio, Rot. in Tullen. monasterij S. Mansueti.

27. Ianuarij 1597. coram Penia, quam refert Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 554. nec sufficeret monitio generalis, quæ fit in Synodo, sed requiritur specialis, idem Ricc. in Prax. ut supra par. 1. ref. 318.

7) Observant 4: quod ad probandum concubinatum ad effectum privationis necessaria est plena, & concludens probatio ita, ut non sufficiant testes de publica voce, & fama: quia quando agitur de crimine, fama nec semiplenam probationem facit; sed delicti solum operatur inditium *glos. & DD. in cap. veniens l. de Testib. im-* modo neque ex filiorum procreatione concludenter probatur concubinatus, tum quia ex simplici fornicatione, & ex bino, tertioque accessu ad mulierem filij procreari possunt, tum quia ex liberorum existentia non inferitur ad concubinatum de tempore præfenti, quia potuit deinde clericus impudicam foeminam à suo consortio abdicare, ut d. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 554:

8) Observant 5: ius antiquum, quo clericus notorius concubinarium erat ipso facto suspensus, ut notat Clar. in d. l. fornicatio vers. sed quæro in fin. correctum esse, seu abrogatum per ius novum Tridentini Concilij d. sess. 25: cap. 14. & ideo talem concubinarium hodie non esse ipso iure suspensum, quamvis suspendi possit: exceptis Episcopis, qui ipso facto suspensi sunt, si ab huiusmodi crimine non abstinerint, & à Synodo Provinciali admoniti se non emē

dauerint, ut in Concilio loco cit. ita Bonacin. de Censur. in part. disp. 3. q. 7: pun. 4. num. 2. ubi citat Tolet. lib. 1. cap. 47. Guiler. canon. qq. c. 1. num. 43. Aut. de Censur. 3. p. disp. 3. dub. 2. & alios.

9) Quæres, an valcat legatum, seu donatio à Clerico facta Concubinæ, seu alteri mulieri, in quam turpis suspicio cadere potest? Resp. negativè cum *glos. comman. recepta in l. 2: ubi etiam Bart. C. de Donat. int. vir. & vxor.* quemadmodum nec miles armatæ militiæ potest donare, aut relinquere Concubinæ, ut in d. l. 2: & l. miles ita d. mulier ff. de milit. test: quod etiã extenditur ad Aduocatũ qui æquiparatur militi *glos. in d. l. 2* & etiam ad minorem, ut d. Leo in *Thes. for. eccles. par. 3: cap. 4: nu. 27.*

SVM MARIVM.

- 1 Stuprum est communis fori.
- 2 Qua pœna plectantur committentes Stuprum:
- 3 Presumitur, quod puella fuerit virgo, & quod fuerit seducta.
- 4 In quibus casibus stuprator non tenetur virginem à se stupratam dotare.
- 5 Clericus Stuprator qua pœna puniri debeat.
- 6 Osculantes mulieres qualiter sint plectendi.

